

XXI. PHẨM BẠC CHÂN NHÂN (SAPPURISAVAGGA)

I. KINH CÁC HỌC PHÁP (*Sikkhāpadasutta*)²⁷² (A. II. 217)

201. – Nay các Tỷ-kheo, Ta sẽ giảng cho các ông về người không chân nhân và người còn tệ hơn người không chân nhân; về bậc chân nhân và bậc còn tốt hơn bậc chân nhân. Hãy nghe và khéo tác ý, Ta sẽ nói.

– Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Nay các Tỷ-kheo, thế nào là người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sát sanh, lấy của không cho, tà hạnh trong các dục, nói láo, đắm say rượu men rượu nẫu. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người không chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là người còn tệ hơn người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình sát sanh và còn khích lệ người khác sát sanh; tự mình lấy của không cho và còn khích lệ người khác lấy của không cho; tự mình sống tà hạnh trong các dục và còn khích lệ người khác sống tà hạnh trong các dục; tự mình nói láo và còn khích lệ người khác nói láo; tự mình đắm say rượu men rượu nẫu và còn khích lệ người khác đắm say rượu men rượu nẫu. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người còn tệ hơn người không chân nhân.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho, từ bỏ tà hạnh trong các dục, từ bỏ nói láo, từ bỏ đắm say rượu men rượu nẫu. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc chân nhân.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình từ bỏ sát sanh và còn khích lệ người khác từ bỏ sát sanh; tự mình từ bỏ lấy của không cho và còn khích lệ người khác từ bỏ lấy của không cho; tự mình từ bỏ tà hạnh trong các dục và còn khích lệ người khác từ bỏ tà hạnh trong các dục; tự mình từ bỏ nói láo và còn khích lệ người khác từ bỏ nói láo; tự mình từ bỏ đắm say rượu men rượu nẫu và còn khích lệ người khác từ bỏ đắm say rượu men rượu nẫu. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân.

²⁷² Tham chiếu: *Tap. 雜* (T.02. 0099.1055. 0275a14).

II. KINH NGƯỜI CÓ LÒNG TIN (*Assaddhasutta*) (A. II. 218)

202. – Và này các Tỷ-kheo, Ta sẽ giảng cho các ông về người không chân nhân và người còn tệ hơn người không chân nhân; về bậc chân nhân và bậc còn tốt hơn bậc chân nhân. Hãy nghe và khéo tác ý, Ta sẽ nói.

– Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Này các Tỷ-kheo, thế nào là người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người không có lòng tin, không có xấu hổ, không có sợ hãi tội lỗi, nghe ít, biếng nhác, thất niệm, liệt tuệ. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người không chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là người còn tệ hơn người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình không tin và còn khích lệ người khác không tin, tự mình không xấu hổ và còn khích lệ người khác không xấu hổ, tự mình không sợ hãi tội lỗi và còn khích lệ người khác không sợ hãi tội lỗi, tự mình nghe ít và còn khích lệ người khác nghe ít, tự mình biếng nhác và còn khích lệ người khác biếng nhác, tự mình thất niệm và còn khích lệ người khác thất niệm, tự mình liệt tuệ và còn khích lệ người khác liệt tuệ. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người còn tệ hơn người không chân nhân.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người có lòng tin, có xấu hổ, có sợ hãi tội lỗi, nghe nhiều, siêng năng tinh cần, có niệm, có trí tuệ. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình đầy đủ lòng tin và còn khích lệ người khác có đầy đủ lòng tin, tự mình có xấu hổ và còn khích lệ người khác có xấu hổ, tự mình có sợ hãi tội lỗi và còn khích lệ người khác có sợ hãi tội lỗi, tự mình nghe nhiều và còn khích lệ người khác nghe nhiều, tự mình siêng năng tinh cần và còn khích lệ người khác siêng năng tinh cần, tự mình chánh niệm và còn khích lệ người khác chánh niệm, tự mình có trí tuệ và còn khích lệ người khác có trí tuệ. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân.

III. KINH BẢY NGHIỆP (*Sattakammasutta*)²⁷³ (A. II. 218)

203. – Này các Tỷ-kheo, Ta sẽ giảng cho các ông về người không chân nhân và người còn tệ hơn người không chân nhân; về bậc chân nhân và bậc còn tốt hơn bậc chân nhân. Hãy nghe và khéo tác ý, Ta sẽ nói.

– Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Này các Tỷ-kheo, thế nào là người không chân nhân?

²⁷³ Bản tiếng Anh của PTS: *Destroyer of Beings*, nghĩa là *Kẻ tàn hại chúng sanh*.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người sát sanh, lấy của không cho, tà hạnh trong các dục, nói láo, nói hai lưỡi, nói lời thô ác, nói lời phù phiếm. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người không chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là người còn tệ hơn người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình sát sanh và còn khích lệ người khác sát sanh, tự mình lấy của không cho và còn khích lệ người khác lấy của không cho, tự mình tà hạnh trong các dục và còn khích lệ người khác tà hạnh trong các dục, tự mình nói láo và còn khích lệ người khác nói láo, tự mình nói hai lưỡi và còn khích lệ người khác nói hai lưỡi, tự mình nói lời thô ác và còn khích lệ người khác nói lời thô ác, tự mình nói lời phù phiếm và còn khích lệ người khác nói lời phù phiếm. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người còn tệ hơn người không chân nhân.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho, từ bỏ tà hạnh trong các dục, từ bỏ nói láo, từ bỏ nói hai lưỡi, từ bỏ nói lời thô ác, từ bỏ nói lời phù phiếm. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình từ bỏ sát sanh và còn khích lệ người khác từ bỏ sát sanh, tự mình từ bỏ lấy của không cho và còn khích lệ người khác từ bỏ lấy của không cho, tự mình từ bỏ tà hạnh trong các dục và còn khích lệ người khác từ bỏ tà hạnh trong các dục, tự mình từ bỏ nói láo và còn khích lệ người khác từ bỏ nói láo, tự mình từ bỏ nói hai lưỡi và còn khích lệ người khác từ bỏ nói hai lưỡi, tự mình từ bỏ nói lời thô ác và còn khích lệ người khác từ bỏ nói lời thô ác, tự mình từ bỏ nói lời phù phiếm và còn khích lệ người khác từ bỏ nói lời phù phiếm. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân.

IV. KINH MƯỜI HẠNH (*Dasakammasutta*) (A. II. 219)

204. (Như kinh 203, chỉ thêm vào ba pháp sau là “có tham, có sân và tà kiến”).

V. KINH CON ĐƯỜNG TÁM NGÀNH (*Aṭṭhaṅgikasutta*) (A. II. 220)

205. (Như kinh 203).

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người có tà kiến, có tà tư duy, có tà ngữ, có tà nghiệp, có tà mạng, có tà tinh tấn, có tà niệm, có tà định. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người không chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là người còn tệ hơn người không chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình có tà kiến và còn khích lệ người khác có tà kiến, có tà tư duy... có tà ngữ... có tà nghiệp... có tà mạng... có tà tinh

tấn... có tà niệm... có tà định và còn khích lệ người khác có tà định. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người còn tệ hơn người không chân nhân.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người có chánh tri kiến, có chánh tư duy, có chánh ngữ, có chánh nghiệp, có chánh mạng, có chánh tinh tấn, có chánh niệm, có chánh định. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là bậc chân nhân.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình có chánh tri kiến và còn khích lệ người khác có chánh tri kiến, có chánh tư duy... có chánh ngữ... có chánh nghiệp... có chánh mạng... có chánh tinh tấn... có chánh niệm... có chánh định và còn khích lệ người khác có chánh định. Người này, này các Tỷ-kheo, đây gọi là bậc còn tốt hơn bậc chân nhân.

VI. KINH CON ĐƯỜNG MƯỜI NGÀNH (*Dasamaggasutta*) (A. II. 221)

206. (Như kinh 205, chỉ thêm hai pháp “tà trí, tà giải thoát” cho “người không chân nhân” và “chánh trí, chánh giải thoát” cho “bậc chân nhân”).

VII. KINH TÁNH ÁC ĐỘC THỨ NHẤT (*Paṭhamapāpadhammasutta*)²⁷⁴ (A. II. 222)

207. – Này các Tỷ-kheo, Ta sẽ giảng cho các ông về người ác độc và người ác độc hơn cả người ác độc, về người hiền thiện và người hiền thiện hơn cả người hiền thiện. Hãy nghe và khéo tác ý, Ta sẽ nói.

– Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Này các Tỷ-kheo, thế nào là người ác độc?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người sát sanh... (như kinh 204)... có tà kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người ác độc.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là người ác độc còn hơn cả người ác độc?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình sát sanh và còn khích lệ người khác sát sanh... có người tự mình có tà kiến và còn khích lệ người khác có tà kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người ác độc còn hơn cả người ác độc.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người hiền thiện?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người từ bỏ sát sanh... có chánh kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người hiền thiện.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người hiền thiện còn hơn cả người hiền thiện?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình từ bỏ sát sanh và còn khích lệ người khác từ bỏ sát sanh... tự mình có chánh kiến và còn khích lệ người khác

²⁷⁴ Tên kinh này và 3 kinh kế tiếp (208-210) trong bản tiếng Anh của PTS dịch: *The Wicked*, nghĩa là *Người ác độc*; và tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.1053. 0274c26).

có chánh kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người hiền thiện còn hơn cả người hiền thiện.

VIII. KINH TÁNH ÁC ĐỘC THỨ HAI (*Dutiyapāpadhammasutta*) (A. II. 223)

208. (Như kinh 206 với mười đức tánh, ở đây chỉ khác “có người ác độc” và “người hiền thiện”, kinh trên nói đến “người không chân nhân” và “bậc chân nhân”).

IX. KINH TÁNH ÁC ĐỘC THỨ BA (*Tatiyapāpadhammasutta*) (A. II. 223)

209. – Này các Tỷ-kheo, Ta sẽ giảng cho các ông về người có ác tánh và người có ác tánh hơn cả người có ác tánh, về người có tánh hiền thiện và người có tánh hiền thiện hơn cả người có tánh hiền thiện. Hãy nghe và khéo tác ý, Ta sẽ nói.

– Thừa vâng, bạch Thế Tôn.

Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Này các Tỷ-kheo, thế nào là người ác tánh?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người sát sanh... có tà kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người có ác tánh.

Này các Tỷ-kheo, thế nào là người có ác tánh còn hơn cả người có ác tánh?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người tự mình sát sanh và còn khích lệ người khác sát sanh... có người tự mình có tà kiến và còn khích lệ người khác có tà kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người có ác tánh còn hơn cả người có ác tánh.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người có tánh hiền thiện?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có người từ bỏ sát sanh... có chánh tri kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người có tánh hiền thiện.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người có tánh hiền thiện còn hơn cả người có tánh hiền thiện?

Ở đây, có người tự mình từ bỏ sát sanh và còn khích lệ người khác từ bỏ sát sanh... tự mình có chánh tri kiến và còn khích lệ người khác có chánh tri kiến. Người này, này các Tỷ-kheo, được gọi là người có tánh hiền thiện còn hơn cả người có tánh hiền thiện.

X. KINH TÁNH ÁC ĐỘC THỨ TƯ (*Catutthapāpadhammasutta*) (A. II. 224)

210. (Như kinh 208).